

WKŁAD STUDIÓW BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO IOiZ WCY WAT NR 1 DO 10 W BADANIA SEKURITOLOGICZNE¹

Janusz ŚWINIARSKI

Wojskowa Akademia Techniczna

Barbara KRZACZEK

Streszczenie: Artykuł jest prezentacją egzegezy treści pomieszczonych w dziesięciu pierwszych numerach Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies. w perspektywie ich wkładu w badania sekuritologiczne z perspektywy w tendencji występujących w współczesnych badaniach sekuritologicznych. Po zarysowaniu tych tendencji przedstawiamy ich egzemplifikację w czasopiśmie wydawanym w WAT, a szczególnie w podziale treści pierwszych dziesięciu numerów Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. Pod względem podziału treści wyróżniamy trzy etapy w kształtowaniu struktury tematycznej tego czasopisma. Po wyróżnieniu dominujących kwestii dotyczących bezpieczeństwa opublikowanych w analizowanych numerach formułujemy konkluzję, która rekomenduje implikowany z głównych tendencji badań bezpieczeństwa wyróżnionych przez Bary'ego Buzana podział przyszłych publikacji na cztery części, a mianowicie: (1) Teoria i metodologia badań bezpieczeństwa w dyskursie naukowym, (2) Czynniki informacyjne a system polityczno-militarny i bezpieczeństwa, (3) Wybrane analizy wydarzeń i zdarzeń związanych z bezpieczeństwem (4) Konferencje, seminaria i ważniejsze publikacje dotyczące bezpieczeństwa. Aby w pełni oddać wkład merytoryczny zarówno poszczególnych autorów jak i całego czasopisma naukowego w rozwój badań sekuritologicznych, załączamy Bibliografię zawartości „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...” od nr 1 do nr 10.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, badania bezpieczeństwa, główne tendencje w badaniach bezpieczeństwa, debaty akademickie na temat bezpieczeństwa, czynniki technologiczne w bezpieczeństwie, najnowsze wydarzenia i zjawiska związane z bezpieczeństwem, instytucjonalizacja badań bezpieczeństwa.

1. Ogólne tendencje w badaniach sekuritologicznych

W literaturze traktującej o studiach nad bezpieczeństwem (*secutity studies*) podkreśla się często, że zrazu kumulowały się one na bezpieczeństwie narodowym a później na bezpieczeństwie międzynarodowym. Tym samym wskazuje się na ich ewolucję od paradygmatu bezpieczeństwa narodowego przez bezpieczeństwo międzynarodowe do bezpieczeństwa globalnego, a wg antycypacji, między innymi, Helgi Haftendorn, zmierzają do paradygmatu synergetycznego, nazywanego również paradygmatem

¹ Por.: praca magisterska lic. Barbary Krzaczek pt. *Współczesne tendencje w badaniach bezpieczeństwa na przykładzie publikacji w czasopiśmie WAT*, pod kierunkiem dr. hab. Janusza Świniarskiego, prof. WAT, IOiZ WCY WAT, Warszawa 2017.

holistycznym². Ów paradygmat holistyczny kreowany jest przez jednocześnie poszerzanie i pogłębianie pojęcia bezpieczeństwa, jak przekonuje Barry Buzan i Lene Hansen. Dokonuje się to poprzez: (1) debaty akademickie, przemian zachodzących w sferze mocarstwowości po rozpadzie systemu dwubiegunowego i zimnej wojnie, (2) czynniki technologiczne, a szczególnie tzw. rewolucję w sprawach militarnych (RMA – Revolution in Military Affairs) i rewolucję w sprawach komunikacji medialnej; (3) dość eklektyczne analizowane wydarzenia i zjawiska ostatniego dwudziestolecia (Somalia, Bośnia Irak, Kosowo, Afganistan, Ukraina, Syria), i wreszcie, (4) instytucjonalizację badań, jak powstanie COPRI – Copenhagen Peace Research Institute³. Skutkiem tego poszerzania i pogłębiania jest w polskiej przestrzeni edukacyjnej wyodrębnienie rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego od 1 października 2011 roku w obszarze wiedzy społecznej i dziedzinie nauk społecznych takich dyscyplin naukowych jak nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności. To poszerzane i pogłębiane badania nad bezpieczeństwem i obronnością wyznaczają coraz nowe sektory i podmioty ważne dla starań o trwanie, przetrwanie i rozwój oraz doskonalenie. W badaniach tych do przeszłości odeszło przeświadczenie, że istotnym i wręcz jedynym czynnikiem ważnym dla bezpieczeństwa jest czynnik kumulowany w sektorze militarny, a jedynym ważnym podmiotem państwo. Generalnie są to tendencje do dyferencjacji zarówno podmiotów bezpieczeństwa, jak i przedmiotów (sektorów) składających się na bezpieczeństwo.

Tendencja do poszerzania badań bezpieczeństwa zdaniem wielu autorów osadzona jest na skonstatowaniu pięciu podstawowych jego sfer przez B. Buzana na początku lat osiemdziesiątych XX wieku, a mianowicie: (1) politycznej, (2) ekonomicznej, (3) ekologicznej, (4) militarnej, (5) socjalnej (społecznej)⁴. Są to sfery analogiczne i dające się porównać z pięcioma „sprawami ważnymi dla bezpieczeństwa kraju” wymienionymi przez Arystotelesa, a mianowicie: (1) prawodawstwo, (2) eksport i import, (3) obrona kraju, (4) wojna i pokój, (5) dochody⁵. Zestawienie tych „spraw” (Arystotelesa) i „sfer” (Buzana) pozwala na wyspecyfikowanie implikowanych z nich wymiarów podstawowych bezpieczeństwa, a mianowicie: (1) polityczno-ustrojowego; (2) ekonomiczno-handlowego; (3) sozologicznego i ekologicznego (4) militarno-obronnego; (5) społeczno-socjalnego⁶.

² Zob.: H. Haftendorn, *The Security Puzzle: Theory-building and Discipline-building In International Security*, „International Studies Quarterly” 1991/ no.1, vol. 35; cyt. za: W. Kostecki, *Strach i potęga. Bezpieczeństwo międzynarodowe w XXI wieku*, Wyd. Poltext, Warszawa 2012, s. 32-33.

³ B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, Cambridge University Press, Cambridge 2009, s. 224-225.

⁴ B. Buzan, *People, States and Fear*, Harvester, London 1983, s. 214-242.

⁵ Arystoteles, *Retoryka. Retoryka dla Aleksandra. Poetyka*, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2004, s. 58-59 i 81.

⁶ Por. np. M. Marcinkowki, J. Świniarski, *Bezpieczeństwo w przestrzeni edukacyjnej*, Wyd. WSOWL, Wrocław 2013, s. 10 – 1, tab. 12; W. Gocalski (red.), *Barwy i cienie bezpieczeństwa*, WAT, Warszawa 2013, s. 36, tab. 6.

Biorąc powyższe pod uwagę, stwierdzić można, że ogólne tendencje w badaniach nad bezpieczeństwem wskazane (1) zarówno przez przywołaną Helgę Haftendorn, a zmierzające do budowania paradygmatu synergetycznego, nazywanego również paradygmatem holistycznym, (2) jak i przywołanego Bary'ego Buzana i Lenę Hansen (z tzw. Kopenhaskiej Szkoły Badań Bezpieczeństwa), a polegające na dyferencjacji podmiotu i (3) poszerzaniu „sfer” bezpieczeństwa, czyli podstawowych jego wymiarów, są aplikowane w tematach i treściach publikacji pomieszczanych w analizowanych „Studiach Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies. WAT”. Tym samym analizowane czasopismo wpisuje się w ogólne badania bezpieczeństwa – sekuritologiczne – i nowoczesne tendencje w nich.

2. Ogólne tendencje badań bezpieczeństwa w publikacjach czasopism wydawanych w WAT i „SBN.NSS”

Konsekwencją tych tendencji w badaniach nad bezpieczeństwem są tematy i treści pomieszczane w analizowanych w niniejszym artykule publikacjach zawartych w czasopiśmie zatytułowanym „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”; czasopiśmie ukazującym się od 2011 roku. Przedmiotem zaś analiz jest dziesięć numerów tego czasopisma, jakie ukazały się w latach 2011-2016. Niewątpliwie to pierwsze pięciolecie z wielu względów jest ważne, w tym także z tego, że ukształtowało pewną specyfikę tego czasopisma. Pomieszczane w nim artykuły publikowane są głównie w języku polskim, angielskim i rosyjskim. Każdy z artykułów poprzedzony jest streszczeniem w języku, w którym jest publikowany, i kończy się abstraktem w języku angielskim. Czasopismo to dostępne jest na stronie internetowej <http://www.sbn.wcy.wat.edu.pl/>. Od 2011 roku ukazało się jego 10 numerów, ostatni objęty analizą w niniejszym artykule to numer 10 z roku 2016. Jest to czasopismo recenzowane. Jest ono jednocześnie uzupełnieniem sztandarowego czasopismem naukowym związanego z WAT-em, a mianowicie **Biuletynu Wojskowej Akademii Technicznej**” (w skrócie – „**Biuletyn WAT**”). Biuletyn ten ukazywał się od 1952 roku jako miesięcznik, a od 2006 roku jako kwartalnik. Do 1990 roku wydawany był pod tytułem „Biuletyn Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego” (ISSN 0366-4988). W 1991 roku skrócono tytuł czasopisma do „Biuletyn Wojskowej Akademii Technicznej” (ISSN 1234-5865). Na jego łamach publikowane są artykuły z dziedziny nauk ścisłych i technicznych, w tym z: matematyki, fizyki, chemii, informatyki, automatyki i robotyki, mechaniki, budowy i eksploatacji maszyn, elektroniki, optoelektroniki, telekomunikacji, budownictwa, geodezji i kartografii oraz logistyki⁷. Chyba jedynym wyjątkiem było poświęcenie całego numeru problemom organizacji i zarządzania w perspektywie, nie nauk technicznych, ale dyscyplin nauk

⁷ Zob. <http://journals.indexcopernicus.com/Biuletyn+Wojskowej+Akademii+Technicznej,p1464,6.html> [dostęp:14.04.2017].

humanistycznych i nauk społecznych w roku 2005⁸. Niemniej z takiej wyjątkowej praktyki redakcja Biuletynu i kierownictwo WAT zrezygnowali na rzecz wspierania zeszytów naukowych głównie instytutów. Tym sposobem obok tego sztandarowego Biuletynu poszczególne wydziały i instytuty wydają własne czasopisma naukowe. Pierwszym zeszycem tego rodzaju redagowanym przez IOiZ WCY był i wciąż jest tytuł wydawany od 2006 roku: „Nowoczesne Systemy Zarządzania”, drugim zaś „Studia Bezpieczeństwa Narodowego...” od 2011 roku. Teksty traktujące o bezpieczeństwie, szczególnie zaś o zarządzaniu kryzysowym publikowane były początkowo - do momentu pojawienia się „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...” – na łamach „Nowoczesnych Systemów Zarządzania”.

Te dwa tytuły zeszytów naukowych kontynuują tradycję wcześniejszych poświęconych problemom systemów obronnych (militarnych), organizacji i zarządzania dużymi przedsięwzięciami w obszarze infrastruktury obronnej kraju (budowa dróg, mostów, lotnisk i wojskowych obiektów inżynieryjnych) oraz systemów eksploatacji uzbrojenia i sprzętu technicznego, polowych systemów remontowych, systemów zaopatrywania w amunicję i uzbrojenie itp. Problemom tym od 1976 roku poświęcone były zeszyty pt. „Systemy Zabezpieczenia Wojsk”, przemianowane w 1994 r. na „Systemy Logistyczne Wojsk” (wydawane aktualnie przez Instytut Logistyki na Wydziale Mechanicznym WAT).

Niewątpliwie powstanie w Wojskowej Akademii Technicznej czasopisma poświęconego naukowej refleksji w dziedzinie bezpieczeństwa jest naturalną konsekwencją rozwijanych od wielu lat na uczelni nurtów badawczych nieograniczających się tylko do zastosowań nauk technicznych w militarnej problematyce bezpieczeństwa państwa. Mimo, że współcześnie bezpieczeństwo przez większość badaczy uważane jest za określenie polisemantyczne, wciąż sporne i rozmyte, to wśród uczonych panuje zgoda co do tego, „... że należy przez nie rozumieć wolność podmiotów – jednostek, grup społecznych, państw i organizacji – od zagrożenia dla ich podstawowych wartości oraz powinno się je rozpatrywać na poziomie jednostkowym, narodowym i międzynarodowym”⁹.

We wspólnym artykule kierownictwa IOiZ oraz Zakładu Bezpieczeństwa inaugurującym wydawanie „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” Włodzimierz Miszański, Zenon Trejnis, Henryk Popiel i Bogusław Jagusiak zadeklarowali kierunek poszukiwań badawczych osnuty na koncepcji Barry’ego Buzana z pracy *People States and Fear*¹⁰ (*Ludzie, państwo i strach*) - koncepcji bezpieczeństwa, która obejmuje obok aspektu wojskowego przede wszystkim wymiar polityczny, ekonomiczny, społeczno-kulturowy i ekologiczny. Zgodnie z tą koncepcją wyodręb-

⁸ Zob.: www.bg.wat.edu.pl/.../bibliografia/Biuletyn%20WAT%20B5%20-%202016_02_15.pdf [dostęp: 14.04.2017].

⁹ W. Miszański, Z. Trejnis, H. Popiel, B. Jagusiak, *Studia Bezpieczeństwa Narodowego w Wojskowej Akademii Technicznej*, [w:] „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2011/1, s. 10.

¹⁰ B. Buzan, *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era*, Harvester Wheatsheaf, London 1991.

nia się jednostkowy, personalny i obywatelski oraz ludzki wymiar bezpieczeństwa. Właśnie ten wymiar pozwolił na to, aby w 2007 roku uruchomić nowy kierunek studiów, a mianowicie, bezpieczeństwo narodowe. Jednocześnie „...przyjęto założenie, że specyfikę tego kierunku w WAT (w porównaniu z innymi uczelniami) stanowić będzie rozszerzony zakres przekazywanej wiedzy z dziedziny zastosowań informatyki, metod optymalizacji i analizy systemowej w problematyce bezpieczeństwa państwa”¹¹.

Pierwszy numer „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...” stara się realizować założenie o specyfice kierunku bezpieczeństwo uprawianego w WAT. Specyfikę tę stara się oddać pomieszczenie publikowanych artykułów w czterech obszarach i wypełnienie każdego z nich czterema artykułami, oprócz ostatniego, który pomieszcza ich sześć. Numer ten obejmuje następujące części główne:¹²

- I. *Teoretyczne podstawy badań nad bezpieczeństwem*, a w tym rozważania na temat: (1) nauki o bezpieczeństwie jako nowej dyscyplinie nauk społecznych; (2) metodologiach oceny technologii dla potrzeb bezpieczeństwa narodowego; (3) źródeł realistycznych i idealistycznych refleksji o bezpieczeństwie narodowym; (4) paradygmatów współczesnego bezpieczeństwa;
- II. *Czynniki informacyjne a system bezpieczeństwa*, a w tym deskrypcje: (1) kryterium bezpieczeństwa informatycznego przy tworzeniu systemów biznesowych; (2) perspektywy technicznej sposobów ochrony informacji i jej znaczenia; (3) wpływu globalizacji na infrastrukturę techniczną; (4) podstaw prawnych działalności normalizacyjnej związanej z obronnością i bezpieczeństwem państwa;
- III. *Społeczne aspekty bezpieczeństwa*, w tym analizy: (1) udziału kobiet żołnierzy w bezpieczeństwie państwa; (2) idei sił rezerwowych w NATO; (3) bezpieczeństwa osobistego i rodzinnego w perspektywie bezczynności zawodowej; (4) cywilizacyjnego znaczenia niektórych niebezpiecznych wynalazków;
- IV. *Globalne i regionalne aspekty bezpieczeństwa – terroryzmu*, w tym przedstawienie: (1) znaczenia basenu Morza Śródziemnego dla bezpieczeństwa Europy; (2) bezpieczeństwa Polski w okresie zmian transformacji systemowej; (3) znaczenia bezpieczeństwa w perspektywie interesów narodowych; (4) wpływu zagrożeń terrorystycznych na bezpieczeństwo międzynarodowe; (5) działań precyzyjnych w formie terroryzmu; (6) bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w świetle nowych zagrożeń.

Struktura wyżej przywołana zdaje się być ukonkretnieniem tendencji właściwych dla holistycznego paradygmatu bezpieczeństwa, który jest wskazywany przez B. Buzana i L. Hansen – tendencji wyrażanych w:

- (1) debatach akademickich,
- (2) czynnikach technologicznych,

¹¹ W. Miszański, Z. Trejnis, H. Popiel, B. Jagusiak, *Studia Bezpieczeństwa Narodowego w Wojskowej Akademii Technicznej*, [w:] „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2011/1, s. 11.

¹² Zob. ibidem, s. 3-5.

- (3) eklektycznych analizach wydarzeń i zdarzeń w różnych punktach zapalnych (zagrożeń bezpieczeństwa, od jednostkowych przez lokalne i regionalne do globalnych),
 (4) instytucjonalizacji badań¹³.

Potwierdzeniem powyższego przypuszczenia jest poniższa tabela nr 1, wiążąca wymienione tendencje z częściami podziału treści pierwszego numeru

Tabela 1. Części podstawowe struktury pierwszego numeru „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, a główne tendencje w badaniach bezpieczeństwa wg B. Buzana i L. Hansen

Tendencje w badaniach bezpieczeństwa	Części struktury „SBN.NSS”
(1) debaty akademickie	I. Teoretyczne podstawy badań nad bezpieczeństwem
(2) czynniki technologiczne	II. Czynniki informacyjne a system bezpieczeństwa
(3) eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń	III. Społeczne aspekty bezpieczeństwa IV. Globalne i regionalne aspekty bezpieczeństwa – terroryzmu
(4) instytucjonalizacja badań	Powstanie dyscypliny, kierunku studiów i pisma

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2011/1 i B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, op. cit.

Można zasadnie stwierdzić, że struktura tematyczna pisma kształtowana była co najmniej przez trzy etapy, w zależności od tego, kto był jego redaktorem naczelnym. Pierwszy etap wyznaczył profesor Zenon Trejnis pełniący tę funkcję przy pierwszych czterech numerach, drugi i trzeci zaś inni, często zmieniający się redaktorzy. Nadto na etapy te wpływ mieli także recenzenci poszczególnych numerów. Co więcej, dynamicznie rozwijające się badania bezpieczeństwa w Polsce i w WAT nie pozostawały bez wpływu na wydawany od 2011 roku zeszyt naukowy poświęcony im. Wpływ ten wyraża z jednej strony poszukiwanie ich paradygmatu z drugiej zaś jego doskonalenie. O ile wyrazem poszukiwania tego paradygmatu początkowo oscylowało wokół tendencji w tych badaniach wskazanych przez cytowanego B. Buzana i L. Hansen, to radykalne odejście od nich nastąpiło w etapie drugim sygnowanym przez numer szósty poświęcony kryptologii i cyberbezpieczeństwu. Natomiast w etapie trzecim znacznym przez ostatnie numery (od siódmego do dziesiątego) daje się zauważyć powrót do tego poszukiwania i jego doskonalenie.

Wskazany wyżej podział na co najmniej trzy etapy w kształtowaniu struktury tematycznej analizowanych zeszytów naukowych poświęconych badaniom bezpieczeństwa dobrze ilustruje poniższa tabela zestawiająca redaktorów i recenzentów poszczególnych ich numerów. W zestawieniu tym wyraźnie odróżnia się zespół redakcyjny i recenzencki numeru szóstego.

¹³ B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, op. cit., s. 224-225.

Tabela 2. Redaktorzy i recenzenci poszczególnych numerów „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...”

Rok/Nr	Redaktorzy	Recenzenci
2011/1	Dr hab. Zenon TREJNIS, prof. WAT – redaktor naczelny Dr Bogusław JAGUSIAK – redaktor prowadzący	Prof. dr hab. Jerzy KONIECZNY – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu Dr hab. inż. Janusz RYBIŃSKI, prof. nadzw. WAT
2011/2	Dr hab. Zenon TREJNIS, prof. WAT – redaktor naczelny Dr Bogusław JAGUSIAK – redaktor prowadzący	Dr hab. Tomasz TULEJSKI – Uniwersytet Łódzki Prof. zw. dr hab. Ryszard ŁAWNICZAK – WAT
2012/3	Dr hab. Zenon TREJNIS, prof. WAT – redaktor naczelny Dr Włodzimierz GOCALSKI – redaktor tematyczny numeru	Dr hab. Józef TYMANOWSKI – Uniwersytet Warszawski Dr hab. Jarosław GRYZ, prof. nadzw. – Akademia Obrony Narodowej Prof. Hans-Georg HEINRICH – profesor Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Wiedeńskiego
2013/4	Dr hab. Zenon TREJNIS, prof. WAT – redaktor naczelny Dr Cezariusz SOŃTA, dr Arnold WARCHAŁ – redaktorzy wydania	Dr hab. Piotr MICKIEWICZ, Instytut Bezpieczeństwa i Spraw Międzynarodowych, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu Dr hab. prof. UJK Jerzy ZALEWSKI, ISM – Uniwersytet Jana Kochanowskiego
2014/5	Dr Grzegorz KOSTRZEWA-ZORBAS Dr Arnold WARCHAŁ	Dr hab. Marek ILNICKI, prof. Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk Dr hab. inż. Zdzisław NOWAKOWSKI, prof. Wyższej Szkoły Informatyki, Zarządzania i Administracji, Warszawa
2014/6	Prof. dr hab. n. mat. inż. JERZY GAWINECKI – redaktor naczelny Mgr inż. Piotr DURBAJŁO – zastępca redaktora naczelnego w zakresie Kryptologii i Cyberbezpieczeństwa	Prof. dr hab. n. mat. inż. Jerzy Gawinecki, WAT, Warszawa Dr hab. Jacek Pomykała, prof. UW, Warszawa Dr hab. Arkadiusz Orłowski, prof. SGGW,
2015/7	Dr Arnold WARCHAŁ	Dr hab. Adam Kołodziejczyk – Wojskowa Akademia Techniczna Kmdr dr hab. Grzegorz Krasnodębski – Akademia Marynarki Wojennej
2015/8	Mgr Krzysztof SZWARC Dr Grzegorz KOSTRZEWA-ZORBAS Dr Arnold WARCHAŁ	Dr hab. Henryk PAŁASZEWSKI – Wojskowa Akademia Techniczna Kmdr dr hab. Jarosław TESKA – Akademia Marynarki Wojennej
2016/9	Dr Arnold WARCHAŁ	Dr hab. Janusz ŚWINIARSKI – Wojskowa Akademia Techniczna Dr hab. Józef TYMANOWSKI – Uniwersytet Warszawski
2016/10	Mgr Krzysztof SZWARC	Dr hab. Paweł LESZCZYŃSKI – Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim Dr hab. Jacek REGINIA-ZACHARSKI – Uniwersytet Łódzki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie : <http://www.sbn.wcy.wat.edu.pl/> [dostęp:14.04.2017].

Znamienne jest to, że wśród recenzentów pojawia się uczony z Wiednia, w numerze trzecim.

3. Etap pierwszy w kształtowaniu struktury tematycznej czasopisma

Drugi numer analizowanych zeszytów naukowych redagowany przez ten sam zespół uczonych z IOiZ odwołuje się do podobnych zagadnień, ale stara się je rozszerzyć i skonkretyzować¹⁴. Numer ten w porównaniu z numerem pierwszym różni się nie tylko ilością części, ale również nieregularną liczbą artykułów pomieszczanych w poszczególnych częściach.

Tabela 3. Części podstawowe struktury drugiego numeru „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, a główne tendencje w badaniach bezpieczeństwa wg B. Buzana i L. Hansen

Tendencje w badaniach bezpieczeństwa	Części struktury „SBN.NSS”
(1) debaty akademickie	<i>I. Bezpieczeństwo Polski II. Teoretyczne aspekty bezpieczeństwa V. Historyczne aspekty bezpieczeństwa</i>
(2) czynniki technologiczne	<i>III. Wybrane problemy bezpieczeństwa</i>
(3) eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń	<i>IV. Procedury formalne i instytucjonalne służące bezpieczeństwu,</i>
(4) instytucjonalizacja badań	Kontynuowanie dyscypliny, kierunku studiów i pisma

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2011/2 i B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, op. cit.

W redakcji numeru trzeciego nastąpiły zmiany organizacyjne, chociaż redaktorem naczelnym nadal pozostał profesor Zenon Trejnis. Zmiany objęły powołanie redaktora tematycznego numeru (dra Włodzimierza Gocalskiego), redaktora statystycznego (mgra Wojciecha Matuszewskiego) i redaktora językowego (mgr Jolanta Karaś) oraz redaktora angielskojęzycznego (dra Arnolda Warchała). W numerze tym mamy podział treści merytorycznych na jeszcze większą w porównaniu z numerami wcześniejszymi liczbę części¹⁵. Bowiem numer trzeci analizowanych zeszytów w porównaniu z numerem pierwszym różni się nie tylko ilością części, ale również nieregularną liczbą artykułów pomieszczanych w poszczególnych częściach.

¹⁴ „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2011/2, s. 1-8.

¹⁵ Zob. „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2012/3, s. 4-6.

Tabela 4. Części podstawowe struktury trzeciego numeru „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, a główne tendencje w badaniach bezpieczeństwa wg B. Buzana i L. Hansen

Tendencje w badaniach bezpieczeństwa	Części struktury „SBN.NSS”
(1) debaty akademickie	V. Teoretyczne ujęcia badań nad bezpieczeństwem
(2) czynniki technologiczne	III. Aspekty bezpieczeństwa informacyjnego w organizacjach
(3) eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń	Globalne i regionalne aspekty bezpieczeństwa – terroryzm II. Społeczne aspekty bezpieczeństwa Legislacyjne aspekty bezpieczeństwa VI. Inne artykuły
(4) instytucjonalizacja badań	Kontynuowanie dyscypliny, kierunku studiów i pisma

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2012/3 i B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, op. cit.

W wyżej omawianym numerze rozbudowana jest część wpisująca się w tendencje do eklektycznych analiz wydarzeń i zdarzeń, w tym zjawiska terroryzmu. Natomiast numer czwarty analizowanych zeszytów jest ostatnim, którego redaktorem naczelnym był profesor Zenon Trejnis. Redaktorami wydania zaś dr Cezary Sońta i dr Arnold Warchał. Numer ten podzielony został na pięć części¹⁶. W porównaniu z numerem pierwszym różni się nie tylko ilością części, ale również nieregularną liczbą artykułów pomieszczanych w poszczególnych częściach. W numerze tym rozbudowana jest część wpisująca się w tendencje, z jednej strony, do debaty akademickiej, z drugiej zaś do eklektycznych analiz wydarzeń i zdarzeń z bezpieczeństwem międzynarodowym oraz zagadnieniami organizacyjnymi i prawnymi bezpieczeństwa państwa.

Tabela 5. Części podstawowe struktury czwartego numeru „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, a główne tendencje w badaniach bezpieczeństwa wg B. Buzana i L. Hansen

Tendencje w badaniach bezpieczeństwa	Części struktury „SBN.NSS”
(1) debaty akademickie	I. Filozoficzne i metodologiczne zagadnienia nauk o bezpieczeństwie IV. Bezpieczeństwo ekonomiczne
(2) czynniki technologiczne	V. Bezpieczeństwo informacyjne,
(3) eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń	III. Bezpieczeństwo międzynarodowe II. Bezpieczeństwo państwa – zagadnienia organizacyjne i prawne
(4) instytucjonalizacja badań	Kontynuowanie dyscypliny, kierunku studiów i pisma

Źródło: opracowanie własne na podstawie: „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2013/4 i B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, op. cit.

¹⁶ Zob. „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2013/4.

4. Etap drugi i trzeci w kształtowaniu struktury tematycznej czasopisma

Numer piąty redagowany jest przez dwóch doktorów, Grzegorza Kostrzewa-Zorbasa i Arnolda Warchała rozpoczyna kolejny etap w kształtowaniu struktury tematycznej analizowanego pisma i zmienia dotychczasową tradycję podziału treści. Jest to podział na trzy części, który można określić jako część bardziej empiryczną, część bardziej teoretyczna i część „rozmytej reszty”. Część pierwsza ma tytuł: *I. Konflikt w Afganistanie – wnioski dla Polski i NATO*. Pomieszczonych jest w niej sześć artykułów opisujących tytułowy konflikt. Część druga zatytułowana jest: *II. Teoretyczne i metodologiczne zagadnienia bezpieczeństwa*. Na nią składa się dziesięć artykułów w większości analitycznych związanych z problemami bezpieczeństwa. I wreszcie część trzecia pod tytułem *III. Inne zagadnienia bezpieczeństwa* wypełniona jest piętnastoma artykułami¹⁷.

Charakterystyczne dla powyższego podziału z numeru piątego jest rosnąca liczba artykułów: w części empirycznej – 6; w części teoretycznej – 10; i wreszcie w części „rozmytej reszty” – 15. W podziale tym i doborze treści artykułów zdaje się niknąć charakterystyczne dla czterech pierwszych numerów rozwijanie tendencji związanej z czynnikami technologicznymi, a ukonkretnianymi w analizowanym zeszycie naukowym z wymiarem informatyczno-cybernetycznym, który deklarowano jako specyfikę przedmiotowego zeszytu. Zanik tej tendencji i deklarowanej specyfiki zdaje się jakoś rekompensować numer szósty, podzielony na pięć części¹⁸. Numer szósty zdaje się ukonkretniać tendencję związaną z rozwojem badań czynnika technologicznego wskazywanego przez B. Buzana i L. Hansen, a konkretniej, kryptologii i cyberbezpieczeństwa. Jest to czynnik stosunkowo nowy, związany z bardzo dynamicznym w ostatnich latach rozwojem społeczeństwa informacji i wiedzy – społeczeństwem „cywilizacji trzeciej fali” według nomenklatury zainicjowanej w latach osiemdziesiątych XX wieku przez Alwina Tofflera¹⁹. Rozwojowi tego społeczeństwa, Internetu i informacji towarzyszy wzrost znaczenia informacji, zarządzania nią i jej ochroną, słowem, cyberbezpieczeństwa.

Można uznać, że wyeksponowanie kryptologii i cyberbezpieczeństwa w numerze szóstym wpisuje się w etap drugi kształtowania struktury tematycznej analizowanych zeszytów naukowych, zaś etap trzeci rozpoczyna numer piąty i rozwijany jest w numerach od siódmego do dziesiątego. Uznanie to zdaje się mieć uzasadnienie w podziale na części treści w poszczególnych numerach od piątego do dziesiątego, co przedstawia zbiorczo poniższa tabela.

¹⁷ Zob. „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2014/5.

¹⁸ Zob. „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2014/6.

¹⁹ Zob. A. Toffler, *Trzecia fala*, pierwsze wydanie pełne, PIW, Warszawa 1997 (pierwsze wydanie angielskojęzyczne: *The Third Wave* 1980).

Tabela 6. Tytuły części merytorycznych poszczególnych numerów „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...” etapu drugiego i trzeciego, od numeru pięć do dziesięć

Rok/Nr	Tytuły części w poszczególnych publikacjach
2014/5	Konflikt w Afganistanie – wnioski dla Polski i NATO Teoretyczne i metodologiczne zagadnienia bezpieczeństwa Inne zagadnienia bezpieczeństwa
2014/6	Koncepcja polskiej polityki w zakresie kryptologii i cyberbezpieczeństwa Krzywe eliptyczne i ich zastosowanie w kryptologii Algorytmy stenograficzne oraz kryptologiczne i ich bezpieczeństwo Schematy podziału sekretu struktury uprawnień Praktyczne zastosowania kryptologii i cyberbezpieczeństwo
2015/7	Wojskowocywilne aspekty bezpieczeństwa Teoretyczne i metodologiczne zagadnienia bezpieczeństwa
2015/8	Polityczne zagadnienia bezpieczeństwa Heterogeniczne zagadnienia bezpieczeństwa
2016/9	Brak podziału
2016/10	Teoria i metodologia badań bezpieczeństwa Organizacja i przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego Zagrożenia i proces bezpieczeństwa międzynarodowego Uwarunkowania bezpieczeństwa ekonomicznego i społecznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie: <http://www.sbn.wcy.wat.edu.pl/> [dostęp: 14.04.2017]

Charakterystycznym dla etapu trzeciego jest początkowa redukcja części do trzech, a później do dwóch, by zrezygnować z podziału na części (w numerze dziewiątym) i powrót do podziału z numeru drugiego na cztery części. W tym ostatnim numerze utracono wyraziste wyeksponowanie czynnika technologicznego, w tym przede wszystkim informatycznego, który jest obecny w numerach z pierwszego etapu i drugiego. Jednocześnie dwie części mają wyraźny charakter debaty akademickiej, a mianowicie, część I *Teoria i metodologia badań bezpieczeństwa* i część IV *Uwarunkowania bezpieczeństwa ekonomicznego i społecznego*; i dwie charakter eklektycznej analizy wydarzeń i zdarzeń, a mianowicie: część II. *Organizacja i przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego* i część III. *Zagrożenia i proces bezpieczeństwa międzynarodowego*²⁰.

²⁰ „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2016/10.

Tabela 7. Części podstawowe struktury dziesiątego numeru „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, a główne tendencje w badaniach bezpieczeństwa wg B. Buzana i L. Hansen

Tendencje w badaniach bezpieczeństwa	Części struktury „SBN.NSS”
(1) debaty akademickie	<i>I. Teoria i metodologia badań bezpieczeństwa</i> <i>IV. Uwarunkowania bezpieczeństwa ekonomicznego i społecznego</i>
(2) czynniki technologiczne	
(3) eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń	Organizacja i przeciwdziałanie zagrożeniom bezpieczeństwa wewnętrznego Zagrożenia i proces bezpieczeństwa międzynarodowego
(4) instytucjonalizacja badań	Kontynuowanie dyscypliny, kierunku studiów i pisma

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Studia Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” 2016/10 i B. Buzan, L. Hansen, *The Evolution of International Security Studies*, op. cit.

5. Dominujące problemy w treściach artykułów publikowanych w „Studiach Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”

Konkludując zasadnie należy stwierdzić, że ogólne tendencje w badaniach nad bezpieczeństwem wskazane zarówno przez Helgę Haftendorn, a zmierzające do budowania paradygmatu synergetycznego, nazywanego również paradygmatem holistycznym, jak i tzw. Kopenhaską Szkołę Badań Bezpieczeństwa, a polegające na dyferencjacji podmiotu i przedmiotu bezpieczeństwa, są aplikowane w tematach i treściach publikacji pomieszczanych w „Studiach Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies. WAT”. Tym samym czasopismo to wpisuje się w ogólne badania bezpieczeństwa i nowoczesne tendencje w nich. Jednocześnie celuje ono w takich badaniach bezpieczeństwa, które ciążą ku kwestiom militarno-politycznym, zgodnie z charakterem WAT. Stąd są to kwestie związane z cyberterroryzmem, antyterroryzmem i terroryzmem – kwestie uciążliwych zagrożeń czasów globalizacji i cywilizacji „trzeciej fali”. Ale nie tylko, bo również takich nowych zjawisk jak służba wojskowa kobiet, rola współczesnych służb bezpieczeństwa i klęski żywiołowe oraz bezpieczeństwo ekologiczne. Zgodnie z preferencją w rozwijaniu wiedzy naukowej dominujące problemy pomieszczane w analizowanym czasopiśmie naukowym oscylują wokół tendencji do eklektycznych analiz wydarzeń, zdarzeń i nowych zjawisk. Mniej jest w nich konkretyzacji tendencji do debat akademickich osadzonych w refleksji zarówno ogólnej jak i filozoficznej.

Ogólnie rzecz biorąc wskazać można takie główne problemy związane ze współczesnym bezpieczeństwem jak:

- Terroryzm, który coraz częściej postrzega się w odniesieniu do danego państwa. Istnieje możliwość dokonywania przez państwa aktów terrorystycznych, jak i wspierania działań organizacji stosujących metody terrorystyczne.

- Polityka antyterrorystyczna, która nie powstała bez przyczyny. Stanowi ona odpowiedź różnych państw na rozpowszechniające się w XX wieku zjawisko terroryzmu, które stało się czymś znacznie więcej niż tylko metodą uzyskiwania określonych celów.
- NATO, które jest organizacją gwarantującą swoim członkom jednakowe prawa, z jednoczesnym nałożeniem na nich konkretnych międzynarodowych zobowiązań, jakie powinny być przestrzegane w każdym z państw członków.
- Cyberterroryzm, który obejmuje połączenie słów: terroryzm i cyberprzestrzeń. Zjawisko to wiąże się z atakiem na systemy komputerowe, informacyjne, sieć w celu wywołania paniki, zniszczenia danych, dezinformacji. Określenie to stosowane było już w 1979 roku w Szwecji, w kontekście narażenia sieci komputerowych.
- Źródła kryzysów społecznych, którymi mogą być zagrożenia nadzwyczajne spowodowane przez: siły natury, rozwój cywilizacyjny: czynniki technologiczne, akty terrorystyczne i konflikty zbrojne.
- Ingerencje w produkcję na rzecz zrównoważonego rozwoju, chociażby przez tworzenie projektów Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, aby wywierać wpływ na lokalizację przedsiębiorstw oraz usług współdziałających ze sobą na jednym obszarze.

Przedstawiano w niniejszym artykule analiza konfirmuje tezę o wpisywaniu się „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies” w ogólne tendencje badań bezpieczeństwa i wskazuje na ich specyfikę. Jest nią niewątpliwie preferencja dla eklektycznych analiz aktualnych wydarzeń, zdarzeń i nowych zjawisk w obszarze wiedzy o bezpieczeństwie. Jednocześnie zdaje się być pożądaną, aby wzmacniać tendencję do publikowania artykułów dotyczących badań nad czynnikami technologicznymi, czego dobrym przykładem jest numer szósty analizowanych zeszytów, chociaż nie tylko, bo również numery wyróżniające część implikowaną z tendencji „czynniki technologiczne” w wyróżnieniu B. Buzana, jak np.: „Czynniki informacyjne a system bezpieczeństwa” (nr 1); „Aspekty bezpieczeństwa informacyjnego w organizacjach” (nr 3) i „Bezpieczeństwo informacji (nr 4). Części tego rodzaju zniknęły w nr 5, 7, 8, 9 i 10. Tym samym zamazana została pierwotna intencja czasopisma do „rozszerzenia zakresu przekazywania wiedzy z dziedziny zastosowań informatyki, metod optymalizacji i analizy systemowej w problematyce bezpieczeństwa państwa”²¹. A więc, jeżeli tendencja do popularyzacji „czynnika technologicznego” została zamazana i, tym samym, osłabieniu uległa jego specyfika cybernetyczno-informacyjna w badaniach bezpieczeństwa, to trwale utrzymywana jest specyfika wyrażana w ekspozowaniu sfery militarnej i politycznej bezpieczeń-

²¹ W. Miszański, Z. Trejnis, H. Popiel, B. Jagusiak, *Studia Bezpieczeństwa Narodowego w Wojskowej Akademii Technicznej*, [w:] op. cit., s. 11.

stwa. Przeto zasadnym zdaje się być rekomendacja do ustabilizowania podziału analizowanego czasopisma naukowego na stałe części problemowe. W podziale tym można wspomóc się wskazaniem tendencji w badaniach bezpieczeństwa B. Buza. Oczywiście takie ustabilizowanie i petryfikacja części ma pewne wady, które utrudniają uwzględnianie i szybkie reagowanie na pojawiające się nowe problemy, chociaż ułatwienie stanowić może tendencja trzecia w badaniach bezpieczeństwa w specyfikacji B. Buzana, a mianowicie: „eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń związanych z bezpieczeństwem”. Wszelako jest to tendencja wyrażana, między innymi, w nowych wojnach i konfliktach ostatniego dwudziestolecia (Somalia, Bośnia Irak, Kosowo, Afganistan, Ukraina, Syria).

Konkludując rekomendujemy redakcji i redaktorom, aby starając się ustabilizować podział treści pomieszczanych na łamach „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...” przemyśleć poniższą propozycję.

Tabela 8. Rekomendacja podziału części podstawowych struktury „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, implikowana z głównych tendencje w badaniach bezpieczeństwa wg B. Buzana i L. Hansen

Tendencje w badaniach bezpieczeństwa	Rekomendowane części struktury „SBN.NSS”
(1) debaty akademickie	<i>I. Teoria i metodologia badań bezpieczeństwa w dyskursie naukowym</i>
(2) czynniki technologiczne	<i>II Czynniki informacyjne a system polityczno-militarny i bezpieczeństwa</i>
(3) eklektyczne analizy wydarzeń i zdarzeń	<i>III. Wybrane analizy wydarzeń i zdarzeń związanych z bezpieczeństwem</i>
(4) instytucjonalizacja badań	<i>IV. Konferencje, seminaria i ważniejsze publikacje dotyczące bezpieczeństwa</i>

Źródło: opracowanie własne.

Powyższy podział .daje się zastosować do wydanych już treści artykułów, o czym świadczy załączona Bibliografia zawartości „Studiów Bezpieczeństwa Narodowego...” od nr 1 do nr 10. Bibliografia ta w pełni oddaje wielość i merytoryczność wkładu zarówno poszczególnych autorów jak i całego czasopisma w rozwój badań bezpieczeństwa – badań sekuritologicznych.

BIBLIOGRAFIA:

- [1] ARYSTOTELES, *Retoryka. Retoryka dla Aleksandra. Poetyka*, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa 2004.
- [2] BUZAN B., HANSEN L., *The Evolution of International Security Studies*, Cambridge University Press, Cambridge 2009.
- [3] BUZAN B., *People, States and Fear*, Harvester, London 1983.
- [4] BUZAN B., *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era*, Harvester Wheatsheaf, London 1991.

- [5] GOCALSKI W. (red.), *Barwy i cienie bezpieczeństwa*, WAT, Warszawa 2013.
- [6] HAFTENDORN H., *The Security Puzzle: Theory-building and Discipline-building In International Security*, „International Studies Quarterly” 1991/ no.1, vol. 35.
- [7] KOSTECKI W., *Strach i potęga. Bezpieczeństwo międzynarodowe w XXI wieku*, Wyd. Poltext, Warszawa 2012.
- [8] KRZACZEK B., *Współczesne tendencje w badaniach bezpieczeństwa na przykładzie publikacji w czasopiśmie WAT*, pod kierunkiem dr hab. Janusz Świniarskiego, prof. WAT, IOiZ WCY WAT, Warszawa 2017.
- [9] MARCINKOWKI M., ŚWINIARSKI J., *Bezpieczeństwo w przestrzeni edukacyjnej*, Wyd. WSOWL, Wrocław 2013.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE:

<http://journals.indexcopernicus.com/Biuletyn+Wojskowej+Akademii+Technicznej,p1464,6.html> [dostęp:14.04.2017].
www.bg.wat.edu.pl/.../bibliografia/Biuletyn%20WAT%20B5%20-%202016_02_15.pdf [dostęp: 14.04.2017].
„Studia „Bezpieczeństwa Narodowego. National Security Studies”, 2011-2016/nr 1- 10.(<http://www.sbn.wcy.wat.edu.pl/> [dostęp:14.04.2017]).

ZAŁĄCZNIK 1

BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI „STUDIÓW BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO...”

od nr 1 do nr 10

- Adamkiewicz Jakub**, *Diagnoza dla bezpieczeństwa energetycznego Polski*, 2014/5, s. 367-381.
- Adamkiewicz Marek**, *O cywilizacyjnym znaczeniu niektórych niebezpiecznych wynalazków*, 2011/1, s. 199-214.
- Adamkiewicz Marek**, *Suicydologiczny wizerunek niebezpieczeństwa*, 2015/7, s. 225-252.
- Adamkiewicz Marek**, *U źródeł europejskiego patriotyzmu i innych wartości w tradycji wojskowej*, 2016/9, s. 15-42.
- Adamkiewicz Marek, Warchał Arnold**, *Istota niebezpieczeństwa, czyli cywilizacyjny konterfekt przemijania*, 2016/10, s. 91-116.
- Adamkiewicz Marek**, *Wokół rozważań nad bezpieczeństwem egzystencjalnym, czyli interpretacje śmierci w nauce*, 2013/4, s. 47-68.
- Adamkiewicz Marek**, *Zabójstwo jako zniweczenie reguł bezpieczeństwa*, 2011/2, s. 127-146.
- Adamski Tomasz**, *Średnia złożoność obliczeniowa probabilistycznego algorytmu wyszukiwania pierwiastków pierwotnych modułu*, 2015/6, 247-258.
- Ameljańczyk Andrzej**, *Pattern recognition methodology in the solving of similar conflicts* (Metodologia rozpoznawania wzorców w rozwiązywaniu konfliktów podobnych), 2014/5, s. 131-140.
- Ameljańczyk Andrzej, Siemińska Beata**, *Analiza podobieństwa konfliktów w aspekcie różnych modeli podobieństwa*, 2014/5, s. 141-157.
- Antczak Anna**, *Mechanizmy parlamentarnej kontroli nad wspólną polityką bezpieczeństwa i obrony*, 2012/3, s. 9-22.

- Antczak Joanna, Rapacki Zdzisław**, *Warsztaty jako nowoczesna forma prowadzenia zajęć na przykładzie symulacji konferencji rozbrojeniowej*, 2016/10, s. 75-90.
- Arcipowska Monika**, *Znaczenie basenu Morza Śródziemnego dla bezpieczeństwa Europy*, 2011/1, s. 215-228.
- Babić Marko**, *Niektóre problemy bezpieczeństwa regionalnego Europy Południowej*, 2011/2, s. 461-482.
- Barczewski Krzysztof**, *Społeczny kontekst bezpieczeństwa inwestycji drogowych aglomeracji śląskiej*, 2012/3, s. 431-456.
- Barszcz Anna Maria**, *Współpraca transgraniczna w Unii Europejskiej w aspekcie bezpieczeństwa*, 2013/4, s. 251-262.
- Bęza Patryk, Goćławski Jakub, Mral Paweł, Sapiecha Piotr**, *Akceleracja obliczeń kryptograficznych z wykorzystaniem procesorów GPU*, 2014/6, s. 341-358.
- Birus Ireneusz**, *Historia konfliktu afgańskiego a bezpieczeństwo międzynarodowe w XXI wiek*, 2014/5, s. 47-57.
- Bondaryk Krzysztof, Pomykała Jacek**, *Nowe wyzwania dla polskiej kryptologii drugiej dekady XXI wieku*, 2014/6, s. 19-32.
- Cabaj Krzysztof, Buda Michał**, *Metody eksploracji danych w analizie ruchu obserwowanego przez systemy HoneyPot*, 2014/6, s. 325-340.
- Chmiel Patrycja, Chmiel Łukasz**, *Unijne regulacje odnoszące się do problemu nielegalnej imigracji jako jednego z istotnych zagrożeń bezpieczeństwa*, 2012/3, s. 123-154.
- Ciekankowski Zbigniew**, *Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa współczesnego państwa*, 2016/10, s. 303-318.
- Czuba Beata**, *Udział kobiet w bezpieczeństwie państwa. Kompetencje zawodowe kobiet żołnierzy*, 2011/1, s. 145-164.
- Czuba Beata, Jaworowicz Marek**, *Społeczne emocje wobec konfliktu ukraińskiego*, 2014/5, s. 383-410.
- Czuba Beata**, *Państwo opiekuńcze czy bezradne? Opinie Polaków na temat bezpieczeństwa zapewnianego przez instytucje państwowe*, 2016/9, s. 79-98.
- Czuba Beata**, *Profilaktyka w zakresie przeciwdziałania patologii w systemie edukacji podchorążych Wojskowej Akademii Technicznej*, 2011/2, s. 411-422.
- Czuba Beata**, *Tożsamość społeczna w narracjach dowódców wojskowych*, 2015/8, s. 245-260.
- Czuba Beata**, *Typy karier dowódców wojskowych – ujęcie Josepha Campbella*, 2014/5, s. 255-277.
- Czuba Beata**, *Watchdog – obywatelska straż bezpieczeństwa*, 2016/10, s. 147-160.
- Czuba Beata**, *Zmiana w armii w narracjach generałów i admirałów Wojska Polskiego*, 2015/7, s. 83-102.
- Czuba Beata**, recenzja, *Duch równości*, 2012/3, s. 457-460.
- Dąbrowski Andrzej**, *A family of pairing-friendly superelliptic curves of genus 4*, 2014/6, s. 133-138.
- Derbis Jakub**, *Remarks on multivariate extensions of polynomial based secret sharing schemes*, 2014/6, s. 285-298.
- Drabik Krzysztof**, *Bezpieczeństwo jako spectrum przestrzeni ontologicznej*, 2011/2, s. 147-158.
- Dryło Robert, Jelonek Zbigniew**, *Konstruowanie krzywych eliptycznych z podgrupą danego rzędu i z danym pierścieniem endomorfizmów*, 2014/6, s. 81-94.
- Dryło Robert**, *Konstruowanie krzywych genusu 2 z danym stopniem zanurzeniowym*, 2014/6, s. 95-124.
- Durnoga Konrad**, *Niekowalne ekstraktory losowości*, 2014/6, s. 227-238.
- Fehler Włodzimierz**, *Bezpieczeństwo wewnętrzne w zintegrowanym systemie bezpieczeństwa państwa*, 2011/2, s. 305-326.
- Gabriel Jacek**, *Co dalej z ochroną jednostek wojskowych?*, 2016/9, s. 301-316.

- Gawineck Jerzy, Jurkiewicz Mariusz, Bora Piotr, Kijko Tomasz, *Zastosowanie krzywych eliptycznych do konstrukcji bezpiecznych algorytmów i protokołów kryptograficznych*, 2014/6, s. 61-80.
- Gawinecki Jerzy, Kaczyński Kamil, *Stegodroid – aplikacja mobilna do prowadzenia ukrytej komunikacji*, 2014/6, s. 139-150.
- Gizicki Wojciech, *Środkowoeuropejska wspólnota bezpieczeństwa*, 2012/3, s. 39-48.
- Gocalski Włodzimierz, *Bezpieczeństwo społeczno-ekonomiczne Polski w programach liberalnych i konserwatywnych partii w latach 90. XX w.*, 2014/5, s. 529-546.
- Gocalski Włodzimierz, Lepionka Łukasz, *Geopolityczne uwarunkowania Polski w kontekście bezpieczeństwa energetycznego*, 2016/9, s. 127-142.
- Gocalski Włodzimierz, Warchał Arnold, *Bezpieczeństwo ekonomiczne oraz społeczne Polski w programach lewicowych partii politycznych w latach 90. XX wieku*, 2016/10, s. 319-340.
- Gocalski Włodzimierz, Warchał Arnold, *The Socio-Political Security of Poland In 1990s In Political Party Programs of the Polish Peasants Party (PSL) and the Confederation of Independent Poland (KPN)* (Społeczno-polityczne bezpieczeństwo Polski w latach dziewięćdziesiątych w programach Polskiego Stronnictwa Ludowego i Konfederacji Polski Niepodległej), 2015/7, s. 209-224.
- Gołębski Franciszek, *Przestrzeń jako kategoria geopolityczna w badaniach nad bezpieczeństwem. Założenia hermeneutyczne i epistemologiczne*, 2014/5, s. 235-253.
- Gołębski Franciszek, recenzja książki M. Sułka pt. *Prognozowanie i symulacja międzynarodowa*, 2011/1, s. 337-339.
- Gryz Jarosław *Paradygmaty współczesnego bezpieczeństwa*, 2011/1, s. 71-90.
- Grześkowiak Maciej, *Prime numbers and Cryptosystems Based on Discrete Logarithms*, 2014/6, s. 163-176.
- Hołyst Brunon, *Wiktymologiczne aspekty cyberprzestępczości*, 2014/6, s. 33-60.
- Iwanicki Jerzy, *O polityce bezpieczeństwa w aspekcie ograniczania strat wywoływanych przez wodę*, 2012/3, s. 411-430.
- Jagiello Bogusław, recenzja książki K. Karolczaka: *Terroryzm. Nowy paradygmat wojny w XXI wieku*, Biblioteka Wydawnictwa Niemczyk i Wspólnicy, Warszawa 2010, 2011/2, s. 493-496.
- Jagiello Bogusław, *Kontradycja pomiędzy ideologią współczesnego terroryzmu islamskiego a wykorzystaniem zachodniej techniki wojskowej*, 2012/3, s. 23-38.
- Jagiello Bogusław, recenzja książki: *Bezpieczeństwo europejskie w warunkach przemian globalizacyjnych*, 2012/3, s. 461-466.
- Jagusiak Bogusław, *Bariery i szanse rozwoju bezpieczeństwa socjalnego w Unii Europejskiej w warunkach pokryzysowych*, 2014/5, s. 547-563.
- Jagusiak Bogusław, *Polska jako aktor międzynarodowej współpracy przeciwko terroryzmowi*, 2012/3, s. 63-78.
- Jagusiak Bogusław, Warchał Arnold, *Amerykańska i europejska agenda bezpieczeństwa w perspektywie prezydentury Baracka Obamy i rozważanej „Doktryny”*. Część I, 2016/10, s. 209-230.
- Jagusiak Bogusław, *Wpływ zagrożeń terrorystycznych na bezpieczeństwo międzynarodowe* 2011/1, s. 265-294.
- Jakubczak Ryszard, *Działania precyzyjne – terroryzm*, 2011/1, s. 295-304.
- Jakubczak Ryszard, Marczak Józef, *Strategia funkcjonowania Rzeczypospolitej Polskiej w obliczu terroryzmu światowego*, 2011/2, s. 11-24.
- Jakubczak Weronika, *Wpływ globalizacji na infrastrukturę krytyczną*, 2011/1, s. 123-132.
- Jaroszyńska Małgorzata, *Bezpieczeństwo wartości europejskich*, 2013/4, s. 87-98.

- Jaroszyńska Małgorzata, Dawid Dymkowski, *Generacje wojny gospodarczej*, 2015/8, s. 203-218.
- Jaroszyńska Małgorzata, Dymkowski Dawid, *Teoria wojny ekonomicznej*, 2015/7, s. 185-196.
- Jaroszyńska Małgorzata, *Organizacje międzynarodowe wobec niekontrolowanej proliferacji broni*, 2011/2, s. 287-304.
- Kaczorowski Jerzy, *Zastosowanie funkcji L w kryptologii*, 2014/6, s. 259-270.
- Kamiński Tomasz, *Przenyt zabytków jako nadużycie statusu poczty dyplomatycznej*, 2014/5, s. 493-511.
- Kamiński Tomasz, *Skanowanie i inne nieinwazyjne środki kontroli poczty dyplomatycznej w świetle prawa międzynarodowego*, 2011/2, s. 385-400.
- Kasperski Marian, Prus Aleksandra, *Bezczynność zawodowa a bezpieczeństwo osobiste i w rodzinie*, 2011/1, s. 177-198.
- Kawalerski Paweł, *Badanie filarów bezpieczeństwa Polski na poziomie strategicznym*, 2016/10, s. 29-52.
- Kawalerski Paweł, *Bezpieczeństwo w nauce o cywilizacjach, cybernetyce społecznej i filozof*, 2016/9, s. 59-78.
- Kazana Tomasz, *Programy jednorazowe: krótkie wprowadzenie*, 2014/6, s. 317-324.
- Kiedrowicz Maciej, *Biometria w dokumentach identyfikacyjnych*, 2011/2, s. 361-372.
- Kijko Tomasz, Wroński Michał, *Comparison of algorithms for factorization of large numbers having several distinct prime factors*, 2014/6, s. 151-162.
- Kogut Aleksandra, *Polityka bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej wobec zagrożeń cyberterroryzm*, 2012/3, s. 95-104.
- Kołodziński Edward, Lachowicz Tomasz, Tomczyk Łukasz, Zapert Piotr, *Problemy wspomagania podejmowania decyzji w bezpieczeństwie*, 2014/5, s. 173-188.
- Kornacka Monika, *Public diplomacy of the United States of America in Afghanistan* (Dyplomacja publiczna Stanów Zjednoczonych w Afganistanie), 2014/5, s. 113-129.
- Kostecki Janusz, *Suwerenność ekonomiczna państwa i jej uwarunkowania*, 2016/9, s. 99-126.
- Kostrzewa-Zorbas Grzegorz, *Building a System Of Civil Airports for National Security: The Warsaw/Modlin Airport in the Warsaw Metropolitan Area* (tłum. Tworzenie systemu lotnisk cywilnych dla bezpieczeństwa narodowego: lotnisko Warszawa/Modlin w miejskim obwodzie Warszawy), 2013/4, s. 117-126.
- Kostrzewa-Zorbas Grzegorz, *NATO w nowym środowisku strategicznym: cyberataki podlegają już artykułowi 5 Traktatu Północnoatlantyckiego*, 2014/6, s. 397-418.
- Kręcik Janusz, *Silne i słabe strony koncepcji działań sieciocentrycznych*, 2012/3, s. 351-370.
- Krysowaty Aneta, recenzja książki: Janusz Tomiło, *Edukacja dla bezpieczeństwa w perspektywie antropocentrycznej*, 2015/7, s. 258-262.
- Laskowski Dariusz, *Zasady udzielania informacji niejawnych przez funkcjonariuszy polskich służb specjalnych na przykładzie art. 39 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu*, 2011/2, s. 79-96.
- Lewandowski Remigiusz, *Certyfikacja w zakresie „Common Criteria” – wstępna koncepcja budowy polskiego modelu bezpieczeństwa teleinformatycznego*, 2015/7, s. 131-144.
- Liderman Krzysztof, Malik Andrzej, *Komunikacja strategiczna jako nowa zdolność operacyjna – uwagi o wdrożeniu*, 2014/5, s. 289-310.
- Liderman Krzysztof, Malik Andrzej, *Polityka informacyjna a bezpieczeństwo informacyjne*, 2013/4, s. 399-412.
- Liderman Krzysztof, *O zagrożeniach dla skutecznej ochrony informacji przetwarzanej w sieciach i systemach teleinformatycznych powodowanych nowomową*, 2011/2, s. 401-410.

- Liderman, Krzysztof**, *Informacja – jej znaczenie i sposoby ochrony. Perspektywa techniczna*, 2011/1, s. 109-122.
- Lisiecki Leszek, Kucharski Kamil**, *Anonimowość bitcoina zagrożeniem bezpieczeństwa*, 2015/7, s. 197-208.
- Lisiecki Leszek, Kucharski Kamil**, *The Onion Router (TOR) zagrożeniem dla bezpieczeństwa globalnego*, 2016/10, s. 287-302.
- Lisiecki Leszek, Kucharski Kamil**, *Źródła finansowania Al-Kaidy*, 2013/4, s. 285-300.
- Lisiecki Leszek**, *Ocena elementów potencjału gospodarczo-obronnego Polski i zagrożenia ze strony sąsiadów przed II wojną światową w ujęciu Eugeniusza Kwiatkowskiego*, 2011/2, s. 423-438.
- Lisiecki Leszek, Zbieg Mateusz**, *Wojny walutowe w teorii i praktyce wojny gospodarczej*, 2014/5, s. 513-528.
- Ławniczak Ryszard**, *National economic security implications of foreign direct investment within the framework of "reverse globalization"* (tłum. Wpływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych na bezpieczeństwo ekonomiczne w ramach „odwrotnej globalizacji”), 2013/4, s. 339-412.
- Ławniczak Ryszard**, Recenzja książki Konrad Raczkowski *Bezpieczeństwo ekonomiczne. Wyzwania dla zarządzania państwem*, Wolters Kluwer Business, Warszawa 2012, 2013/4, s. 451-454.
- Maj Julian, Gręzicki Marek**, *Rola przedsiębiorstwa sektora obronnego w przygotowaniach obronnych państwa*, 2015/8, s. 143-160.
- Malendowicz Paweł**, *Upowszechnianie wiedzy z zakresu bezpieczeństwa narodowego wśród studentów studiów wyższych jako odpowiedź na wyzwania współczesności*, 2016/9, s. 43-58.
- Malinowski Sebastian**, *Ku nowoczesności – CAWI jako metoda badawcza w naukach o obronności – wybrane zagadnienia*, 2012/3, s. 403-410.
- Malinowski Sebastian**, *Wybrane problemy badań zarządzania bezpieczeństwem informacji jednostki organizacyjnej o specjalnym przeznaczeniu (JWSP)*, 2013/4, s. 429-450.
- Malinowski Sebastian**, *Zagrożenia ze strony organizacji terrorystycznych i obcych służb specjalnych w Afganistanie*, 2014/5, s. 73-85.
- Mańk Krzysztof**, *Test autokorelacyjny dla ciągu binarnego*, 2014/6, s. 199-226.
- Michniak Józef Władysław**, *Zarządzanie kryzysowe jako specjalność w dyscyplinie naukowej – nauki o bezpieczeństwie*, 2013/4, s. 69-86.
- Mickiewicz Piotr**, *Morze Bałtyckie w założeniach strategii morskich i polityk bezpieczeństwa narodowego państw bałtyckich. Wnioski dla koncepcji bezpieczeństwa morskiego RP*, 2014/5, s. 339-365.
- Miszalski Włodzimierz, Mitkow Szymon**, *Ewolucja środowiska bezpieczeństwa i planowanie rozwoju uzbrojenia*, 2011/2, s. 263-286.
- Miszalski Włodzimierz, Trejnis Zenon, Popiel Henryk, Jagusiak Bogusław**, *Studia Bezpieczeństwa Narodowego w Wojskowej Akademii Technicznej*, 2011/1, s. 5-12.
- Miszalski Włodzimierz, Zaskórski Wojciech**, *Selected Problems Of Information Continuity Of Crisis Management System In The Aspect Of Using Services In Cloud Computing* (Wybrane problemy kontynuacji informacyjnej systemu zarządzania kryzysowego w związku z użyciem komputerowej chmury), 2014/5, s. 189-204.
- Mucha Jacek**, *Uwarunkowania polityczno-obronne Polski w kontekście uczestnictwa Wojska Polskiego w misjach zagranicznych*, 2013/4, s. 201-214.
- Mykkeltveit Johannes, Szmidt Janusz**, *Nieliniowe rejestry przesuwne i łączenie skrzyżowanych par stanów*, 2014/6, s. 271-284.
- Narloch Sabina**, *Mocarstwowe aspiracje Chin a demokratyzacja*, 2013/4, s. 319-338.
- Narloch Sabina**, *Totalitaryzm medialny a tożsamość narodowa Rosjan*, 2015/8, s. 219-244.

- Nowacki Gabriel**, *Infrastruktura transportowa – potencjalny obszar zagrożeń terrorystycznych*, 2012/3, s. 155-176.
- Nowacki Gabriel**, *Transformacja struktur operacji psychologicznych Stanów Zjednoczonych spowodowana nowymi zagrożeniami bezpieczeństwa międzynarodowego*, 2016/9, s. 181-200.
- Nowacki Gabriel**, *Zjawisko terroryzmu w XXI wieku*, 2014/5, s. 403-441.
- Nowakowska-Krystman Aneta**, *Kontrola strategii bezpieczeństwa narodowego*, 2012/3, s. 371-402.
- Nowakowski Zenon**, *Wpływ globalizacji na bezpieczeństwo narodowe. Wyzwania i zagrożenia*, 2011/2, s. 225-238.
- Obremski Maciej**, *Elastyczne ekstraktory dwuźródłowe i ich zastosowani*, 2014/6, s. 239-246.
- Ogrodowczyk Piotr**, *Służby specjalne w systemie nowoczesnego państwa*, 2013/4, s. 177 -200.
- Orzoł Andrzej**, *The Implementation of Link 16 In the Polish Armed Forces and Its Influence On Defence Capabilities, National Security and Image of Poland as a NATO Member* (Wdrożenie systemu „Link 16” przez polskie siły zbrojne a wpływ na możliwości obronne, bezpieczeństwo narodowe oraz postrzeganie Polski jako członka NATO), 2015/7, s. 103-116.
- Ostaniek Adam A.**, *Dowództwa okręgów korpusów w systemie bezpieczeństwa II Rzeczypospolitej (1921-1939)*, 2016/9, s. 261-282.
- Pakla Robert**, *Tendencje prawne w dostępie do broni palnej i ich wpływ na bezpieczeństwo państwa i obywateli*, 2015/8, s. 271-288.
- Pałaszewski Henryk**, recenzja książki Marka Adamkiewicza, *Wprowadzenie do etyki zawodowej*, 2015/7, s. 253-257.
- Paszyn Jerzy**, *Problem odstraszenia konwencjonalnego NATO – aspekt polityczny*, 2015/8, s. 41-56.
- Paszyn Maciej**, *Afganistan w polityce bezpieczeństwa mocarstw regionalnych Azji Środkowej i Południowej*, 2014/5, s. 87-112.
- Paszyn Maciej**, *Państwa OPEC w regionie Zatoki Perskiej wobec problemu zbrojeń i bezpieczeństwa regionalnego. Wybrane aspekty*, 2013/4, s. 301-318.
- Paszyn Maciej**, *Plan unii energetycznej autorstwa Donalda Tuska jako przykład polityki bezpieczeństwa energetycznego UE oraz jego znaczenie dla Polski*, 2016/9, s. 143-160.
- Paszyn Maciej**, *Problem bezpieczeństwa energetycznego w relacjach gospodarczych i politycznych Niemiec i Rosji w okresie rządów koalicji CDU-FDP (2009-2013)*, 2013/4, s. 363-380.
- Paszyn Maciej**, *Przemiany Bundeswehry po zjednoczeniu Niemiec. Od filaru NATO do samodzielnego działania na arenie międzynarodowej*, 2016/10, s. 265-286.
- Patkowski Adam E.**, *Model laboratoryjny do badań federacyjnych systemów cyberbezpieczeństwa*, 2014/6, s. 377-396.
- Paweł Moniak**, *Ochrona lotnictwa cywilnego jako element bezpieczeństwa państwa*, 2012/3, s. 105-122.
- Pieczywok Andrzej**, *Edukacja i bezpieczeństwo wobec zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych*, 2012/3, s. 135-154.
- Pieczywok Andrzej**, *Egzystencjalne problemy ludzkiego bezpieczeństwa*, 2011/2, s. 117-126.
- Pieniążek Grzegorz, Zaskórski Piotr**, *Kryterium bezpieczeństwa informacji przy tworzeniu systemów biznesowych*, 2011/1, s. 91-108.
- Pietrzak Edyta**, *(Nie)bezpieczeństwo, niepewność i ryzyko jako wartości konsumpcyjne*, 2011/2, s. 373-384.
- Piwowarczyk Ryszard, Pasukow Bohdan**, *Air Transport Security: The Role Of The CAI – CAPC – Renegade Concept* (Bezpieczeństwo transportu lotniczego: Rola koncepcji „CAI – CAP – Renegade”), 2014/5, s. 333-337.

- Piowarczyk Ryszard, Paszukow Bohdan**, *Wstępna analiza wykorzystania cywilnych środków transportu lotniczego dla potrzeb realizacji zadań wynikających ze zobowiązań wobec NATO*, 2013/4, s. 127-130.
- Pniak Sylwester**, *Wybrane techniki wykorzystywane przez terrorystów*, 2016/10, s. 161-176.
- Polak Iwona, Boryczka Mariusz**, *Algorytmy inspirowane naturą w kryptoanalizie*, 2014/6, s. 185-198.
- Popiel Henryk**, *Kronika najważniejszych wydarzeń w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki WAT w roku akademickim 2014/15*, 2015/7, s. 263-276.
- Popiel Henryk**, *Kronika najważniejszych wydarzeń w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki WAT w roku akademickim 2010/2011*, 2011/2, s. 523-530.
- Popiel Henryk**, *Kronika najważniejszych wydarzeń w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki WAT w roku...*, 2014/5, s. 565-573.
- Popiel Henryk**, *Kronika najważniejszych wydarzeń w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki WAT w roku akademickim 2011/2012*, 2012/3, s. 467-474.
- Popiel Henryk**, *Najważniejsze wydarzenia w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki WAT w roku akademickim 2012/2013*, 2013/4, s. 459-470.
- Popiel Henryk**, *Najważniejsze wydarzenia w Instytucie Organizacji i Zarządzania Wydziału Cybernetyki WAT w roku akademickim 2015/2016*, 2016/10, s. 359-367.
- Popiel Henryk, Rogowski Bogusław**, *Organizacja działalności normalizacyjnej związanej z obronnością i bezpieczeństwem państwa*, 2013/4, s. 131-140.
- Popiel Henryk, Rogowski Bogusław**, *Program prac Unii Europejskiej w zakresie normalizacji technicznej i obronnej w 2015 r.*, 2014/5, s. 321-332.
- Popiel Henryk, Rogowski Bogusław, Walczak Krzysztof**, *Polish defense standards within the European range* (Polskie standardy obronności w ramach europejskich), 2014/5, s. 311-320.
- Popiel Henryk, Ryszard Grabiec**, *Podstawy prawne prowadzenia działalności normalizacyjnej związanej z obronnością i bezpieczeństwem państwa*, 2011/1, s. 133-143.
- Popiel Henryk, Szydłowski Adam**, *Logistyczne aspekty sytuacji kryzysowych*, 2013/4, s. 141-156.
- Popiel Henryk, Szydłowski Adam**, *Psychologiczne podłoże maskowania lub próba wyjaśnienia istoty maskowania przy pomocy teorii poznania*, 2016/9, s. 389-398.
- Popiel Henryk, Szydłowski Adam**, *Rola rozpoznania i maskowania w sytuacjach konfliktowych*, 2015/7, s. 165-172.
- Pragacz Andrzej**, *Uogólnione struktury uprawnień z hierarchią*, 2014/6, s. 299-316.
- Ptaszek Stanisław W.**, *Antropologiczny aspekt bezpieczeństwa informacyjnego użytkowników nowoczesnych środków komunikacji. Cz. I*, 2011/2, s. 239-262.
- Ptaszek Stanisław W.**, *Antropologiczny aspekt bezpieczeństwa informacyjnego użytkowników nowoczesnych środków komunikacji. Część II*, 2012/3, s. 177-190.
- Ptaszek Stanisław W.**, *Recenzja książki Aleksandry Skrabacz Bezpieczeństwo społeczne. Podstawy praktyczne i teoretyczne*, Wyd. Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2012, 2013/4, s. 455-458.
- Ptaszek Stanisław W.**, *Wychowanie dla bezpieczeństwa a efektywność nauczania etyki wojskowej: teoria i praktyka. Część*, 2015/8, s. 261-270.
- Ptaszek Stanisław**, *Kiedy wolno zabijać?*, recenzja książki *Etyka wojny. Antologia tekstów* (red. T. Żuradzki, T. Koniński), 2011/1, s. 333-335.
- Ptaszek Stanisław**, *Moralny aspekt edukacji dla bezpieczeństwa. Rozważania w oparciu o doświadczenia armii USA*, 2014/5, s. 279-287.
- Puszczewicz Agnieszka**, *Kosowo – wyzwanie dla wspólnoty międzynarodowej*, 2012/3, s. 49-62.

- Radziejewski Ryszard**, „Resortowe królestwa” a ochrona kluczowych obiektów państwa, 2011/2, s. 67-78.
- Radziejewski Ryszard**, Bezpieczeństwo infrastruktury krytycznej w świetle nowych zagrożeń, 2011/1, s. 305-320.
- Radziejewski Ryszard**, *Legal aspects of security of the military infrastructure versus its security effectiveness* (tłum: Prawne aspekty ochrony infrastruktury militarnej a skuteczność jej ochrony), 2013/4, s. 235-250.
- Redakcja** (Gawinecki Jerzy August, Dubajło Piotr), *Wstęp – Introduction*, 2014/6, s. 15-16.
- Redakcja**, *Wstęp – Introduction*, 2014/5, s. 13-16.
- Redakcja**, *Wstęp – Introduction*, 2015/7, s. 11-13.
- Redakcja**, *Wstęp – Introduction*, 2015/8, s. 11-12.
- Redakcja**, *Wstęp – Introduction*, 2016/9, s. 11-13.
- Redakcja**, *Wstęp – Introduction*, 2016/10, s. 11-13.
- Reginia-Zacharski Jacek**, Wojny o charakterze powstańczym (rebelie) we współczesnym świecie – aspekty teoretyczne, 2015/8, s. 57-78.
- Rulski Michał**, Hybrydowość ładu czy hybrydowość wojny? Charakterystyka systemu międzynarodowego oraz narzędzi koniecznych do ochrony racji stanu, 2016/10, s. 249-264.
- Rutkiewicz Hanna**, Czy zmiana systemu kierowania i dowodzenia Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej wprowadzona z dniem 1 stycznia 2014 r. zniósła zasadę jednoosobowego dowodzenia w czasie pokoju? , 2015/7, s. 39-54.
- Rutkiewicz Hanna**, Przeciwdziałanie terroryzmowi a prawo do prywatności w przepisach wspólnotowych Unii Europejskiej, 2013/4, s. 263-284.
- Rutkiewicz Hanna**, Znaczenie ochrony dokumentów paszportowych w kontekście aktualnych zagrożeń terrorystycznych w Europie, 2016/9, s. 341-358.
- Sieradzan Przemysław Jan**, *The role of North Caucasus in the security of Russian Federation*, 2012/3, s. 79-94.
- Siudak Robert**, Sekurytyzacja technologii nuklearnych na przykładzie irańskiego programu atomowego, 2015/8, s. 79-100.
- Skałba Mariusz**, Kodowanie deterministyczne na krzywych eliptycznych, 2014/6, s. 125-132.
- Skrzypek Wojciech**, Prawo karne wojskowe od odzyskania niepodległości do wybuchu II wojny światowej – w kontekście rozwiązań legislacyjnych wybranych państw europejskich i ich wpływu na kształtowanie się prawa rodzimego, 2012/3, s. 307-322.
- Skulska Joanna K.**, Narzędzia analityczne teorii argumentacji w zastosowaniu do badań wybranych obszarów komunikacji politycznej w aspekcie bezpieczeństwa narodowego, 2014/5, s. 159-172.
- Skulska Joanna K.**, Retoryka propagandy jako narzędzie prowadzenia wojny, 2016/9, s. 161-180.
- Skulska Joanna K.**, Schematy argumentacji Douglasa Waltona jako metodologiczna podstawa analizy języka nauk politycznych w płaszczyźnie bezpieczeństwa państwa, 2013/4, s. 99-116.
- Skwarski Andrzej**, Udział w misji wojskowej w Iraku i Afganistanie oraz jego skutki dla Polskich Sił Zbrojnych, gospodarki i międzynarodowej pozycji Polski, 2014/5, s. 59-72.
- Skwarski Andrzej**, *Военный спецназв операциях польских вооруженных сил* (tłum. Wojskowe służby specjalne w operacjach międzynarodowych Polskich Sił Zbrojnych), 2013/4, s. 215-234.
- Sońta Cezariusz, Brylak Joanna**, *Mafia in the Italian penal code* (Mafia we włoskim kodeksie karnym), 2014/5, s. 463-472.
- Sońta Cezariusz**, Geneza i ewolucja modelu odpowiedzialności karnej za udział w organizacjach przestępczych w prawie polskim, 2013/4, s. 157-176.

- Sońta Cezariusz**, *Podstawowe zagadnienia prawne działania strzelca wyborowego na terytorium państwa poza stanami nadzwyczajnymi*, 2015/8, s. 289-304.
- Sońta Cezariusz**, *Prawna regulacja instytucji Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych oraz jej konsekwencje po zmianach obowiązujących od dn. 1 stycznia 2014 r. i od dn. 30 kwietnia 2015 r.*, 2015/7, s. 15-38.
- Sońta Cezariusz, Rutkiewicz Hanna**, *Zadania i podstawy prawne użycia sił zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w przeciwdziałaniu zagrożeniom terrorystycznym na terytorium państwa poza stanami nadzwyczajnymi*, 2012/3, s. 263-288.
- Sońta Cezariusz, Szczuciński Grzegorz**, *Wybrane zagadnienia przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu w Polsce*, 2011/2, s. 43-66.
- Spychała Zygmunt**, *HNS jako element bezpieczeństwa państwa*, 2011/2, s. 179-190.
- Stankiewicz Wojciech**, *Struktura i działanie Hamasu w rzeczywistości międzynarodowej*, 2014/5, s. 443-462.
- Stańczyk Jerzy**, *Bezpieczeństwo jako jedna z podstawowych potrzeb człowieka i grup społecznych*, 2011/2, s. 159-178.
- Stańczyk Jerzy**, *Konstruktywistyczne wartości poznawcze bezpieczeństwa*, 2014/5, s. 221-234.
- Stańczyk Jerzy**, *Poszukiwanie reguł definiowania bezpieczeństwa*, 2016/10, s. 15-28.
- Stańczyk Jerzy**, recenzja książki *Bezpieczeństwo międzynarodowe. Przegląd aktualnego stanu* (redakcja naukowa: Katarzyna Żukrowska), Wydawnictwo IUS at TAX, Warszawa 2011, 2011/2, s. 497-502.
- Stańczyk Jerzy**, recenzja książki *Bezpieczeństwo polityczne państwa. Studium funkcjonalności instytucji* (autor: Sławomir Zalewski), Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, Siedlce 2010, 2011/2, s. 503-508.
- Stańczyk Jerzy**, recenzja książki Mariana Cieślarczyka *Teoretyczne i metodologiczne podstawy badania problemów bezpieczeństwa i obronności państwa*, Wydawnictwo Akademii Podlaskiej, Siedlce 2009, 2011/2, s. 509-514.
- Stańczyk Jerzy**, recenzja książki *Świat wobec współczesnych wyzwań i zagrożeń*, redakcja naukowa Janusz Symonides, Instytut Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego-SCHOLAR, Warszawa 2010, 2011/2, s. 515-522.
- Stańczyk Jerzy**, *Środowisko bezpieczeństwa państwa w ujęciu strategicznym*, 2015/7, s. 145-164.
- Stańczyk Jerzy**, *Znaczenie bezpieczeństwa z punktu widzenia kategorii interesów narodowych*, 2011/1, s. 239-264.
- Strychalski Andrzej**, *Ograniczenie prawa stosowania represaliów w konfliktach zbrojnych*, 2014/5, s. 473-491.
- Strychalski Andrzej**, *Zadania sił zbrojnych RP w systemie obronnym państwa*, 2012/3, s. 289-306.
- Strychalski Andrzej**, *Zasady użycia jednostek polskich Sił Zbrojnych w misjach poza granicami państwa na przykładzie Polskiego Kontyngentu Wojskowego Afganistan*, 2011/2, s. 25-42.
- Sułek Mirosław**, *Syntetyczna ocena bezpieczeństwa narodowego – od diagnozy do prognozy*, 2011/2, s. 97-116.
- Szczepaniuk Hubert, Zaskórski Piotr**, *Efektywność i bezpieczeństwo informatycznych systemów wspomagania zarządzania*, 2011/2, s. 349-360.
- Szczurek Tadeusz**, *Bezpieczeństwo Polski w okresie zmian transformacji systemowej*, 2011/1, s. 229-238.
- Szczurek Tadeusz**, *Cultural Aspects of Armed Conflicts* (Kulturowe aspekty konfliktów zbrojnych), 2015/7, s. 173-184.
- Szczurek Tadeusz**, *Refleksje o historycznym rozwoju międzynarodowego prawa wojennego*, 2011/2, s. 439-460.

- Szpakowski Leszek, Pilip Sławomir**, *Organizacja systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne w Polsce na przykładzie SPZOZ „RM-MEDITRANS” stacji pogotowia ratunkowego i transportu sanitarnego w Siedlcach*, 2016/10, s. 117-130.
- Szwarc Krzysztof**, *Bezpieczeństwo informacji w organizacji typu podmiot publiczny*, 2015/8, s. 125-142.
- Szwarc Krzysztof**, *Uwarunkowania ciągłości działania systemu zarządzania kryzysowego*, 2014/5, s. 205-219.
- Szwarc Krzysztof**, *Zapewnianie bezpieczeństwa jako przedmiot zarządzania*, 2016/10, s. 131-146.
- Szwarc Krzysztof, Zaskórski Piotr**, *Identyfikacja zagrożeń dla ciągłości działania organizacji*, 2012/3, s. 215-236.
- Świniarski Janusz**, *Filozoficzne umocowanie zasady „odpowiedzialności za ochronę” („R2P”) w kształtowaniu współczesnego bezpieczeństwa*, 2013/4, s. 11-46.
- Świniarski Janusz**, *O wizji bezpieczeństwa emancypacyjnego*, 2012/3, s. 323-350.
- Świniarski, Janusz**, *Źródła realistycznej i idealistycznej tradycji refleksji o bezpieczeństwie narodowym*, 2011/1, s. 51-70.
- Teluk Tomasz**, *Bezpieczeństwo energetyczne Polski a problematyka efektu cieplarnianego*, 2013/4, s. 381-398.
- Tomaszewski Łukasz, Zaskórski Piotr**, *Modelowanie procesów analizy ryzyka utraty ciągłości funkcjonowania organizacji*, 2012/3, s. 237-262.
- Trejniś Przemysław Z.**, *Recenzja książki NATO 2020 Zapewnione bezpieczeństwo. Dynamiczne zaangażowanie (Raport Albright)*, wprowadzenie i redakcja Adam Daniel Rotfeld, Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, Warszawa 2010, 2011/2, s. 483-488.
- Trejniś Zenon**, *Nauki o bezpieczeństwie nową dyscypliną w dziedzinie nauk społecznych?*, 2011/1, s. 13-26.
- Tymanowski Józef**, *Aksjologiczne uwarunkowania w dziedzinie bezpieczeństwa europejskiego*, 2011/2, s. 191-224.
- Tyskiewicz Marta**, *Integracja kobiet podchorążych w służbie kandydackiej na przykładzie wybranej uczelni wojskowej. Studium przypadku*, 2016/10, s. 53-74.
- Warchał Arnold**, *Filozoficzne, niektóre prawne i polityczne aspekty współczesnej idei sił rezerwowych w NATO*, 2011/1, s. 165-176.
- Warchał Arnold**, *recenzja książki Superklasa. Kto rządzi światem? (autor: David Rothkopf)*, Prószyński i S-ka, Warszawa 2009. Czyli zawiła struktura bezpieczeństwa światowego wielowymiarowej przestrzeni globalnej, 2011/2, s. 489-488.
- Warchał Arnold, Zajko Dawid**, *Formation and evolution of the Polish intelligence structures in the Second Polish Republic*, 2016/9, s. 283-300.
- Warchał Arnold, Żukowski Przemysław**, *Dangers To State Security: Deception – An Exemplification Based On Contemporary Open Sources (Zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa: dywersja – egzemplifikacja w oparciu o współczesne źródła otwarte)*, 2015/8, s. 101-124.
- Warchał Arnold, Żukowski Przemysław**, *The undisclosed front – aspects of structural pattern and action networks of subversive-reconnaissance activities in contemporary conflict areas. Open sources analysis*, 2016/9, s. 221-242.
- Waszkiewicz Grzegorz**, *Ryzyko polityczne wskaźnikiem bezpieczeństwa narodowego państwa*, 2015/8, s. 189-202.
- Wereński Sławomir, Siemińska Beata**, *Elementy teorii Galois w zastosowaniach kryptograficznych w systemie bezpieczeństwa narodowego*, 2016/9, s. 359-388.
- Wilk Paweł**, *Nielegalna migracja i jej rodzaje na przykładzie przejścia granicznego Warszawa – Okęcie w latach 2009-2014*, 2016/10, s. 177-208.

- Wilk Paweł**, *Polityka bezpieczeństwa w porcie lotniczym*, 2016/9, s. 317-340.
- Włodarkiewicz Wojciech**, recenzja książki *Bezpieczeństwo narodowe Rzeczypospolitej w latach 1918-1939. Teoria i praktyka* (autorzy: M. Wiśniewska, L. Wyszczałski), 2011/1, s. 321-332.
- Włodarska-Frykowska Agata**, *Mniejszość rosyjska jako czynnik oddziałujący na bezpieczeństwo państwowe Estonii*, 2016/9, s. 243-260.
- Worwa Kazimierz**, *Modelling the software testing process*, 2014/6, s. 359-376.
- Woźniak Jacek**, *Risk value modeling in distributed production environment – in an aspect of information flows' analysis*, 2012/3, s. 191-214.
- Woźniak Jacek, Zaskórski Piotr**, *Bezpieczeństwo struktur rozproszonych w sytuacjach kryzysowych*, 2013/4, s. 413-428.
- Woźniak Jacek, Zaskórski Piotr**, *Mapa ryzyka w projektowaniu organizacji procesowej*, 2011/2, s. 327-348.
- Zalewski Jerzy**, *Co dalej z obywatelskim modelem służby wojskowej w Polsce?*, 2015/7, s. 55-82.
- Zalewski Jerzy**, *Czy wielka zmiana geokulturowa grozi wojną?*, 2016/10, s. 231-248.
- Zalewski Jerzy**, *Intoksykacja psychologiczno-informacyjna głównym elementem wojny informacyjnej prowadzonej przez Federację Rosyjską*, 2016/9, s. 201-220.
- Zalewski Jerzy**, *Kryzys europejskiego modelu bezpieczeństwa wewnętrznego. Co dalej ze spójnością tego bezpieczeństwa?*, 2015/8, s. 13-40.
- Zalewski Jerzy**, *Polska w Afganistanie – doświadczenia i wnioski dla polityki bezpieczeństwa*, 2014/5, s. 17-46.
- Zalewski Jerzy**, *Wpływ policyjnego zarządzania biedą na bezpieczeństwo socjalne. Utopia neoliberalnej technologii kształtowania zachowań społecznych*, 2015/8, s. 161-188.
- Załoga Wiesława**, *Uwarunkowania bezpieczeństwa rozwoju społeczności*, 2016/10, s. 341-358.
- Zaskórski Piotr, Żbik Dorota**, *Monitorowanie zagrożeń z wykorzystaniem systemów informacji geografcznej*, 2016/9, s. 397-413.
- Żrałek Bartosz**, *Rozszerzony algorytm Pohlga–Hellmana i jego zastosowanie do faktoryzacji*, 2014/6, s. 177-184.
- Żukowski Przemysław**, *Produkt analityczny w operacjach odzyskiwania personelu- rozważania koncepcyjne*, 2015/7, s. 117-130.

THE CONTRIBUTION OF THE „NATIONAL SECURITY STUDIES” IOiZ WCY WAT, NUMBERS 1 TO 10, TO SECURITOLOGICAL RESEARCH

Abstract: The article is a presentation of the exegesis of content contained in the first ten issues of the National Security Studies of the MUT (WAT) at Warsaw. This is done in view of their contribution to securitological research from the perspective of trends in contemporary securitization studies. After outlining these trends, we present their exemplification within the journals published in the MUT, especially in the contents of the first 10 numbers of the National Security Studies. In terms of content distribution, we distinguish three stages in shaping the thematic structure of this magazine. After highlighting the dominating security issues published in the analyzed numbers, we formulate a conclusion that recommends implications of the major trends in security research, highlighted by Barry Buzan, the division of future publications into four parts, namely: (1) Theory and Methodology of Security Research in Discourse Science, (2) Information Factors and the Political-Military System and Security, (3) Selected Security Events and Events (4) Conferences, Seminars, and Major Publications on Security. In order to fully present the contribution to the content of both

the individual authors and the whole scientific journal, in the development of securitological research, we enclose the Bibliography of the contents of "National Security Studies..." from No. 1 to No. 10.

Keywords: security, safety, security research, main trends in security research, academic debates on security, technological factors in security, recent developments and security phenomena, institutionalization of security research.]